

MÅNEDSBLADET

Glemmer du

<i>Liste A</i>	
<i>Liste B</i>	
<i>Liste C</i>	

Til Vælgerne i Taarnby Kommune!

Til Vejledning og Eftertanke for Vælgerne aftrykkes her Uddrag af Taarnby Kommunes Regnskab for 1913—14, der er det første af det nuværende Sogneraads Regnskaber, og samme Sogneraads Budget for 1917—18.

Sognerådsvalg før 1917

Nr. 4 April 1997

**Tårnby Kommunes
Lokalhistoriske Samling**

I år er der igen kommunalvalg. Det er her i april måned 80 år siden Socialdemokratiet erobrede flertallet i sognerådet, **et flertal** **der har holdt indtil dato**. I det følgende fortælles hvordan der blev der afholdt valg og valgkamp i "gamle dage".

Efter et sognerådsmøde omkring 1900 hygger medlemmerne sig på Kastruplund. Fra venstre: Mikkell Jacobsen, Peter Fischer, Svend Hansen, Peter Tønnesen, alle gårdejere, dernæst skoleinspektør P.J. Petersen, og tømrermester Marius Westh

Valg anno 1902

Glasmager Kaj Olsen fortæller følgende om stemmeafgivelsen ved et sognerådvalg i 1902. Den omtalte sognerådsformand, restauratør Johannes Larsen var medlem af sognerådet fra 1899-1905 og formand fra 1902-1905 :

Min far fortalte mig, at da han i sin ungdom kom til Kastrup, havde de konservative og venstre flertal her i kommunen. Den daværende sognerådsformand var restauratøren fra Havnecafeen på Kastrup Havn, Johannes Larsen. Valget til sognerådet foregik som følger: Sognerådsformanden sad ved et bord i valglokalet med valglisten. Og efterhånden som vælgerne kom frem til bordet, spurgte formanden, hvem de ville stemme på, og så svarede man ved at sige navnet på kandidaten eller partiet, hvorefter formanden satte krydset.

Glasmagere og fiskere på Kastrup havn ca. 1900. Manden i midten er glasmager Niels Madsen. Foto: Carl Flensburg

Nu var forholdet det, at fiskerne tjente flest penge i sommerhalvåret, vinteren gav jo ikke så mange muligheder for dette erhverv. I den kolde tid fordrev fiskerne megen tid i "Tutten", som havnecafeen også kaldtes. Men det kostede penge, og her kneb det på denne årstid.

Når nu fiskerne, mødte op for at stemme, så kikkede sognerådsformanden, Johannes Larsen, på dem på en ganske særlig måde. Herefter blev de spurgt, hvor krydset skulle sættes, og svaret blev naturligvis: "ved dig!". Vælgeren fik et venligt nik,- og den kedelige vinterperiode var reddet!

I 1904 fik socialdemokratiet for første gang sæde i sognerådet og erobrede 3 ud af de 7 pladser her. Forud var gået en intens valgkampagne, ved hjælp af omdelte tryksager, møder, og annoncer i aviserne. Socialdemokraterne ønskede bl.a. at forbedre vejene, skolerne, at oprette et gas-og vandværk og ændre ligningen af kommuneskatten. Disse programpunkter var -i følge Amager Avis- også De Moderates mål.

Tårnby Kommune gamle rådhus i Kastruplundgade. Ca. 1920

Amager Avis skrev d. 25.9 1904 bl.a.:

Valget skal denne Gang ske efter almindelig Valgret, hvilket er Tilfældet hvert 6'te Aar, medens det ellers er de højstbeskattede der har Afgørelsen i deres Haand. De tre Medlemmer, der staar for Tur til at gaa af, er Gaardejer Peter Tønnesen, Skibstømrer West og Sogneraadets Formand Johannes Larsen.

Nu agter imidlertid Socialdemokratiet i Kastrup at gøre en Kraftanstrengelse for at besætte de tre ledigblevne Pladser, og den Del af det gamle Sogneraads Administration de vil søge at reformere er Skatteligningen. Det er jo ogsaa haardt nok, at store Hartkornsejere i Kredsen har faaet en Skattelettelse paa 100, 200, 1000, ja en endog 4446 Kroner, medens ubemidlede har faaet Paalæg paa omkring 400 Procent, og en gammel Mand, der nyder Alderdomsunderstøttelse er bleven sat 27 Kroner op.

Dette vilde jo i Virkeligheden være tilstrækkelig til at fælde Sogneraadet, hvis det var der fra Skatteansættelsen kom, men man må huske paa, at Hr. Hage (daværende finansminister) nu een Gang har faaet sine Skattelove gennemført, og Sogneraadet har altsaa sine Regler at gaa frem efter..

En uge senere skriver samme avis om de socialdemokratiske kandidater:

Det har vakt en vis Forbavselse, at Valget netop er faldet paa disse tre...Det ser nærmest fattigt ud.

Vi vil tage dem i Ordensfølge og begynde med Hr. Typograf Nielsen.

Han er en ny Mand i Kommunen, har vist kun boet her et par Aar, men efter alt hvad man har hørt om ham, skal han være en dygtig Mand, der er særdeles godt inde i almindelige kommunale For-

hold, dertil rolig og besindig, saa han danner efter vores Formening et ypperligt Stof til et brugbart Medlem af Raadet.

Hr. Jørgensen (arbejdsmand Chr. J) har ikke uden Dygtighed ledet Arbejdernes Forhold i Kastrup. Taler man Mand til Mand imellem, saa synes det, som om han ikke nyder særlig Popularitet mellem Arbejderne. En Ting kan siges til hans Forhold: Han er særlig godt inde i kastrupske Forhold.

Saa er der endelig Hr. Mikkell Nielsen. Hvem kender egentlig de Kvalifikationer, der dygtiggør ham til at styre Sognets Anliggender. Vi ved kun om ham, efter egen Udtalelse, at han er svagelig af Helbred, samt at han gjorde en syndelig Masse Ophævelser over sin Skatteansættelse. Han er formodentlig medtaget som repræsentant for det mindre Landbrug..Nu faar vi se om de mindre Jordbrugere tiltror ham Evner til at udrette noget faktisk for dem. Fra anden Side er en ny Liste under Opsejling. Naar den foreligger skal vi aldeles upartisk skænke den en nærmere Omtale.

Mel.: Langt højere Bjerge.
Refrain: Een er for lille.

Naar vi nu er samlet til Fest her i Dag,
saa vil vi lade Stemmerne klinge,
en Sang skal der til i saa munter et Lag,
kun det den rette Stemning kan bringe;
ja, syng kun, saa Salen kan ryste derved,
selv Kastrup og Taarnby maa godt ryste med.

Refrain:

N. P. til Dato har klaret den lin,
Stigen han napped' Trin eller Trin,
Sogneraadsmellem, saa Formand — jovist,
hvor mon han ender tilsidst?

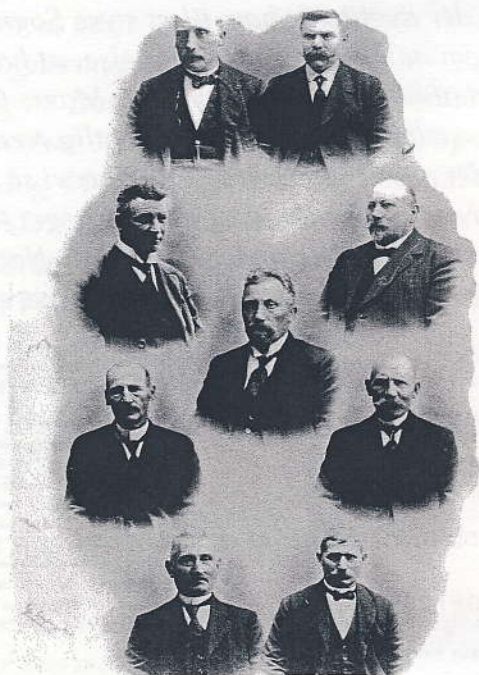
Den Dag han blev valgt, var der vældigt Postyr,
af Skræk hver Storaarar maatte bæve,
for tænkt' en Socialdemokrat — sikken Fyr
dem trued' med sin barkede Næve;
de hvisked' og tisked' fra Mand og til Mand;
Kommunen sig nærmer mod Algrundens Rand.

Refrain:

Men de blev skuffet — nu lik vi det rart,
nu kom der løst i Tingene Fart!
Skolen forbedret og Skatten sat ned,
nu er vi ret kommet med.

“Den anden sides Liste” var Det Moderate parti. Dette partis kandidater blev omtalt i Amager Avis den 13.11. 1904:

Bankdirektør Petersen, der har opholdt sig i mange Aar i Kastrup beklædte en lang Tid den store Stilling som administrerende Direktør ved Telefonselskabet, fra hvilken han for et Par Aar siden trak sig tilbage .. Som den iderige og energiske Mand, han er, startede han Kastrup Bank, der allerede er et stort og solidt Foretagende.

Det første sogneråd i Tårnby kommune med en socialdemokratisk formand. Øverst fra venstre: pastor Vibæk, Glasmager Carl Olsen, Forvalter H.Jensen, Chr. Jørgensen, gårdejer Andy Rasmussen, i midten formanden N.P.Nielsen, jordbruger Svend Johansen, gårdejer Peter Jørgensen og gasværksarbejder Carl Petersen.

Hans Nissen er født i Maglebylille og har i mange Aar været etableret som Tømrmester i Kastrup. Han har ikke givet sig meget af med Politik, men altid været rede, naar en god Sag trængte til Støtte, eksempelvis kan nævnes hans Arbejde for Amagermuseet.

Fisker Peter Mørk har ved tidligere Sogneraadvalg været udpeget til Kandidat, men har stadig holdt sig tilbage.

Disse tre Mænd, der i sjældent Grad har Befolkningens Agtelse og Tillid er naturligvis klare over alle de Reformer, der tiltrænges og mener at kunne realisere dem ved en moderne Politik.

Sognerådvalget i Ny Kro november 1904

Hvordan valgdagen forløb kunne Amager Avis også fortælle sine læsere:

Dagen oprandt med lys Himmel og ret godt Føre, altsaa kunde man vente en rigelig Tilstrømning af Vælgere efter den kraftige Agitation, der var gået forud.

Og det utrolige indtraf virkelig, at Vælgerne for en Gang Skyld benyttede deres borgerlige Ret, idet der af ca. 620 Vælgere mødte ved Bordene 406 og afgav deres Stemme.

Før Middagspausen var Tilstrømningen saadan jævnt hen; men efter kl. 5 kom der "Vej i Vællingen". Vogn efter Vogn med højstemte Vælgere mødte frem på Kamppladsen..

Naa, ja, for ikke at gøre Sagen lang, saa blev Resultatet som jo allerede Dagbladene har refereret, at Socialdemokraternes Liste sejrede:

De nye Medlemmer af Taarnby Sogneraad er altsaa:

Typograf N. P. Nielsen (261 st.), Jordbruger Mikkil Nielsen (257 st.) og Arbejdsmand Chr. Jørgensen (249).

Bankdirektør E.B. Petersen fik 172 st., Tømremester H. Nissen 153 st. og Fisker Mørck 135 st...

Det er ikke saa underligt, at den store Sejr vakte Jubel blandt Arbejderne, og i flere Timer var Stemningen høj i Kroen, og alle Slags Sange lød fra de forskellige Rum..

De fleste af Arbejderpartiet vandrede dog efterhaanden til Kastruplund, hvor Fiskeriforeningen for Kastrup holdt Fest.

Ja nu foreligger altsaa Valgresultatet. Nu faar vi se, om de nyvalgte Medlemmer formaar at præstere det Arbejde, som skal indlede den ny Æra for Taarnby Sogn.

Sognerådsvalget i 1917

Ved valget i marts 1917 erobrede socialdemokratiet for første gang flertallet i sognerådet. Der valgtes 5 socialdemokrater og 4 såkaldte "Blandingskandidater". Blandingskandidaterne var opstillet på en fællesliste- i øvrigt liste A på stemmesedlen- og var et valgforbund af Kommunalforeningen og den Radikale Venstreforening. De radikale havde fået 2 pladser på fælleslisten og den ene af disse var den første kvinde, der nogensinde var blevet opstillet i Tårnby Kommune. Ved kommunaloven af 1908 havde kvinder i øvrigt opnået valgret og valgbarhed til kommunalrådene. Den kvindelige radikale lokalpolitiker var Hansine Christiansen, der ikke opnåede at blive valgt. Måske fordi hun var stillet op på listens sidste plads.

Valgt blev bl.a. folketingsmand N.P. Nielsen, der blev formand for sognerådet, en post han bestred indtil 1935.

Hvis du har billeder, oplysninger eller andet af lokalhistorisk interesse, så henvend dig til:

LOKALHISTORISK SAMLING
KAMILLEVEJ 10
2770 KASTRUP
TLF. 32 46 05 45

ÅBNINGSTID:

MANDAG 16-20

TIRSDAG 12-16

FREDAG 12-15

Lokalhistorisk Samling har desuden udstillinger på Kastrupgårdsamlingen:

Midt på Amager og Kastrup Glas

Åbent: tirsdag - søndag 14-17

 onsdag tillige 19-21

Og på Plydsen, Amager Standvej 350:

Kastrupfiskerne og havnen, Plydsen, og Stoppenålen.

Åbent: Lørdag og søndag 13-16